

aldrene. Jeg troer, at de allerfleste Skolelærere, naar de ikke trængte altfor haardt, hellere vilde undvære end have et saadant Tillæg. Jeg skal ogsaa gjøre opmærksom paa, at den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Valgkreds (Hammerich) sagde ganske rigtigt, at, dersom Udvalgets Forslag blev vedtagen, vilde man paa de fleste Steder bestemme sig for Paaligning, men naar det er givet, seer jeg virkelig ikke, hvorfor man ikke strax skulde kunne bestemme sig derfor. Det forekommer mig forunderligt at sige, at den Maade, hvorfor de ville bestemme sig med Hensyn til at udrede Skolepengene, skulde ikke være dem tilladt, men at man derimod skulde opstille en anden og ikke lade dem have Valget frit. Jeg kan imidlertid ikke gaae ind paa denne Betragtningmaade, jeg siger, at Enhver, der troer, at man paa de fleste Steder vil bestemme sig for Paaligning, maa ogsaa ønske, at de kunne gjøre det.

Naar den ærede Rigsdagsmand mener, at den Uvillie, der mulig vil reise sig over disse Bidrag, vil tabe sig i Tiden, da kunde det vel være Tilfældet, forsaavidt Bidragene vare eengang for alle; men de ville jo blive opkrævede i visse Terminer, og den samme Uvillie vil komme igjen, hvergang de opkræves. Man maa vel huske paa, at det er noget aldeles Nyt, der her foreslaaes, at den hele Maade, hvorpaa Skoleudgiften bliver paalignet, bliver uforandret, man lader den almindelige Paaligning, som hidtil, finde Sted, med Undtagelse af dette Tillæg. Det sidste Middel, som den ærede Rigsdagsmand henviser til, at nemlig Ministeren, forsaavidt Udkastets Paragraph blev vedtaget, kunde rette Bestemmelsen for de enkelte Districter ved at fritage dem for at opfylde, hvad der bestemt er foreslaaet i Paragraphen, forekommer mig at være en overmaade uheldig Maade at rette det Manglende paa. Det at sige, at, naar Ministeren finder Grund dertil, kan han sige: de og de have ikke nødig at bryde sig om denne Paragraph, forekommer mig at være en uheldig Maade at stille frem; naar man ikke troer, at Paragraphen paa anden Maade kan holde sig end ved den Tilspøining, at man kan afvige fra dens Bestemmelse, seer jeg deri en ny Grund til at

lade denne Redaction falde. Efter Udkastet kunne jo ogsaa Forældre, som ikke have Gøne dertil, fritages for Skolepenge, mod at Godtgjørelsen derfor udredes af Skolekassen; men de Bestemmelser, som iøvrigt ere opstillede i Udkastet, forekomme mig at være saa overordentlig uheldige, at man ikke kan beholde dem, isærdeleshed naar man seer hen til, at man f. Ex. sætter en Huusmand eller Indsidder til at svare 3 Mk., medens en Gaardmand kun sættes til 1 Rd. Naar man ikke tør sige, at Skolepengene skulde være lige for alle Forældre, men vil inddele dem i flere Classer og derefter sætte Betalingen, saa forekommer det mig at være et forunderligt Forhold at sætte den fattigste Indsidder til 3 Mk., naar man kun sætter den rigeste Gaardmand til 1 Rd. Jeg skal for mit Vedkommende erklære, at det blot er paa Grund deraf, at Udvalget er blevet enigt om at opstille begge disse Maader, og derefter overlade Valget til Sogneforstanderesserne og Borgerrepræsentanterne, at jeg har undladt at stille et Forslag til en Paragraph, som ene og alene tillod, at dette Tillæg fremkom ved Paaligning, og jeg holder mig overbevist om, at det er den Maade, der vil blive modtaget med størst Tilfredshed eller med mindst Misfornøielse, hvad man nu vil kalde det; thi naar man gjør det, ville Skolepenge, ligesom de øvrige Bidrag, blive lignede paa Beboerne, enten for sig eller i Forening med dem.

G. Winther: Da Discussionen nu er gaaet saa vidt omkring, skal jeg indskrænke mig til to ganske korte Bemærkninger; den ene er den, at den høitærede Cultusminister erklærede, at den overveiende Deel af Skolelærerhjælpeklassens Midler ikke skulde hidrøre fra Bidrag af Skolelærerne; jeg maa derimod bemærke, at jeg har støttet min Antagelse deraf, for det Første paa Forordningen af 1814, hvor det bestemmes, hvorfra Midlerne dertil skulde komme, og for det Andet paa den Øverstgt, der er meddeelt os her i Thinget af den høitærede Cultusminister selv, idet der nemlig er angivet, hvormeget der er kommet fra Skolelærerne aarligt, hvilket efter Forordningen er en bestemt Sum, nemlig Værdien af 1 Ed. Byg af Enhver, der har den anordningsmæssige Løn.